पूर्वाधार विकासका नीति तथा कार्यक्रमहरूः-

"कृषि र पूर्वाधार ,सम्बृद्धिको आधार "

१. चुनौतिहरू :-

- सार्वजनिक निर्माणको समयवद्ध र गुणस्तरीयता कायम गर्न ।
- व्यवस्थित र सुरक्षित तथा सुन्दर बस्तीयुक्त गाउँ निर्माण गर्न ।
- विकास परियोजनाहरूमा जनताको अर्थपूर्ण सहभागिता अभिवृद्धि गर्न ।

२. बजेटका उदेश्यहरू :-

- विकासका पूर्वाधारहरू विस्तार र पहुँच वस्ती स्तर सम्म पुऱ्याउने ।
- समृद्ध समुन्नत र हरियाली गाउँपालिकाको रूपमा विकास गर्ने ।

३. प्रमुख नीतिहरू :-

- गाउँपालिकाको अल्पकालीन ,मध्यकालीन र दीर्घकालीन विकास लक्ष्यहरू सहितको वृहत गुरूयोजना निर्माण गरिने छ ।
- भू-उपयोग योजना र यातायात गुरू योजना तर्जुमा गरी कार्यान्वियनमा ल्याईने छ ।
- पूर्वाधार तर्फा वडा र गाउँपालिका स्तरमा गौरवका आयोजनाको रूपामा कम्तमि १/१ वटा योजना संचालनमा ल्याईने छ ।
- ल्याण्डफील साईट निर्माण र वस पार्क व्यवस्थापन सम्वन्धमा विस्तृत अध्ययन गरी फोहोर मैला व्यवस्थापन तथा यातायात व्यवस्थापन कार्यालय सुचारू गरिने छ ।
- कोईलाबास भन्सार संचालन तथा व्यवस्थापनका लागि आवस्यक भौतिक पूर्वाधार सडक आदीको शीघ्र निर्माणका लागि स्थानीय स्तरबाट सहयोगी भूमिका निर्वाह गर्दै नेपाल सरकारमा पहल गरी व्यापरिक हव का रूपमा विकास गरिने छ ।
- सिचाईको पहुचँ अभिवृद्धि गर्दै कृषिमा आधारित स्थानीय अर्थतन्त्र सवलकिरण गर्ने नीति अवलम्वन गरिने छ ।

सामाजिक विकासका नीति तथा कार्यक्रमहरूः

खानेपानी तथा सरसफाई तर्फ :

- सबैमा स्वच्छ खानेपानीको पहुँचका लागि पूर्ण सरसफाईको अभियान सहित खानेपानी र सरसफाई लाइ बढावा दिईने छ ।
- सार्वजानिक शौचालय ,पर्यटकिय स्थल, पिकनिक पार्कहरू,धार्मिक क्षेत्रहरूको पूर्ण सरसफाई युक्त क्षेत्रको रूपमा विस्तार गरिने छ ।
- घरेलु फोहोर व्यवस्थापनको लागि जनचेतनामूलक कार्यक्रमहरू तर्जुमा गरी कार्यान्वियनमा ल्याईने छ ।

शिक्षा तर्फ :

- ❖ गुणस्तरीय शिक्षाको लागि सघन अनुगमन र प्राचार्यहरू संग कार्य सम्पादन करार गर्ने नीति अवलम्वन गरिने छ ।
- ❖ सामुदायिक संस्थागत विद्यालयमा स्वास्थ प्रतिस्पर्धा लाई विद्यालय भर्ना गर्न र ड्रप आउट लाई घटाउन विपन्न वर्गका बालवालिका लाई प्रोत्साहन गरिने छ ।
- ❖ उच्चा शिक्षा को पहुचलाई सहज वनाउन संचालित क्याम्पसहरूको उन्नयन को व्यवस्था मिलाईने छ ।
- ❖ विद्यालय शिक्षा मा विज्ञान ,व्यावसायिक शिक्षा र प्राविधिक शिक्षा प्रदान गर्ने विद्यालय लाई प्रोत्साहन स्वरूप अनुदान को व्यवस्था गरिने छ ।

स्वास्थ्य तर्फ :

- ➢ स्वास्थ्य सम्बन्धि मौलिक हकका कार्यान्वियनको लागि स्वास्थ्य संस्थाहरूमा सवलीकरण,क्षमता अभिवृद्धि,स्तरोन्नती गदै गढवा स्वास्थ्य चौकी लाई अस्पताल बनाउने नीति लिईने छ ।
- ➢ स्वास्थ्य विमा कार्यक्रम को लागि सचेतना मूलक कार्यक्रम संचालन गरिने छ ।
- ➢ स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मंत्रालय को समन्वयमा प्रत्येक वडामा स्वास्थ्य केन्द्र स्थापनाको नीति अवलम्वन गरिने छ ।
- ➢ महिला स्वास्थ्य स्वयंसेवीका हरू लाई थप जिम्मेवार र उत्तरदायी ,प्रोत्साहन का नीति लिइने छ ।
- ➢ कोइलाबास, चिमचिमे र खवरी सम्म एम्बुलेन्स सेवा संचालन को लागि आवश्यक पहल गरिने छ ।
- ➢ आयुर्वेद तथा प्राकृतिक चिकित्सा पद्धती,जविन पद्धतीको रूपमा अगाल्दै योग शिक्षालाई विस्तार गरिने छ ।

यूवा तथा खेलकुद

- गढवा क्षेत्र लाई पहिचान दिन सक्ने व्यवस्थित र अधुनिक खेलकुद मैदान को व्यवस्था गरिने छ ।
- गढवा गाउँपालिका गोल्ड कप खुल्ला प्रतियोगिता प्रेत्यक साल संचालन हुने गरी यर्स आ.व बाट संचालन गरिने छ ।
- रोजगारी श्रृजनाका लागि यूवा उद्योगी तथा व्यवसायीहरू लाई प्रोत्साहित गरिने छ ।

<u>महिला तथा सामाजिक समावेशीकरण :</u>

- एकल महिला वेरोजगार महिला ,अति विपन्न पिछडिएका महिलाहरूको लैगिंक हिंसा बाट पिडित महिला लाई रोजगार मूलक तालिम को व्यवस्था गरिने छ ।
- सबै प्रकारका घरेलु हिंसा बाट महिलाहरू लाई न्याय दिलाईने छ ।
- आदीवासी जनजाती,अल्प संख्यक, मधेशी तथा पिछडा वर्ग आदी का लागि पर्वद्धन कार्यक्रम मार्फत प्रोत्साहित गरिने छ ।

<u>अर्थ तथा राजश्व</u>

- यस गाउँपालिका को समृद्धि विकास र अति आवस्यक सेवा प्रवाहका लागि श्रोत जुटाउन आधारभूत कर का दर हरूलाई न्यून तथा मध्यम गर्दै दायरा फराकिलो गरी श्रोतको उच्चतम संकलन र परिचालन गर्ने नीति अवलम्वन गरिने छ ।
- परिवर्तित स्थानीय तहको संरचना प्राप्त अधिकार लाई कार्यान्वियन गर्ने कर दाता शिक्षा अभियान संचालनमा ल्याई उत्कृष्ट कर दाताहरू लाई सम्मानको नीति अवलम्वन गरिने छ ।
- एकिकृत सम्पत्ति कर कार्यान्विय गर्न स्वयं कर घोषणा प्रणाली लाई अवलम्वन गरिने छ ।
- आर्थिक विकासको मेरूदण्डको रूपमा रहेको निजी क्षेत्र लाई प्रोत्साहन गर्न सार्वजनिक निजी साझेदारी (P.P.P) को अवधारण लार्य कार्यानवियन मा ल्याईने छ ।

<u>निर्णय नं. १</u>

१. स्वास्थ्य ,शिक्षा ,महिला विकास ,आर्युवेद स्वास्थ्य र गा.पा. मा वडा बाट पेश भएका योजना र कार्यक्रम स्वीकृतका लागि गा.पा मा पेश गर्ने निर्णय गरियो ।

<u>निर्णय नं.</u>

२. उल्लेखित क्षेत्रमा अपुग हुन जानेका वजेट तथा अन्य थप क्रियाकलाप व्यवस्थाका लागि सम्बन्धित विषयगत निकाय र गा.पा मा आवश्यक पहल गर्न सिफारिस गर्ने निर्णय गरियो ।

बातावरण तथा बिपद् ब्यवस्थापन सम्बन्धि निम्न निती र कार्यक्रमहरू स्विकृतीको लागि गाउँ सभामा पेश गर्ने निर्णय गरियो ।

<u>तपसिल</u>

१.जिबिकोपार्जनको लागि बनको अवधारणा लाई सार्थक तुल्याउन यस क्षेत्रमा रहेका सामुदायिक,साझेदारी,धार्मिक तथा कबुलियती बनको बैज्ञानिक ब्यवस्थापनमा जोड दिईने छ।

२.गा.पा.क्षेत्रमा खुला क्षेत्र र पार्क बिकास लाई प्राथमिक्ता दिई यसै बर्ष कम्तिमा २ वटा पार्कको निर्माण गरिने छ ।

३.सार्बजनिक जग्गाहरूको सँरक्षरणको लागि तत्काल वडाध्यक्षको संयोजकत्वमा सार्बजनिक जग्गा संरक्षण समिति गठन गरी त्यहाँ रहेका सार्बजनिक जग्गा ,ताल ,तलैया,गौचरण आदीको संरक्षण गरिने छ ।

४.हरियाली पार्क र सौन्दर्य प्रवर्द्धनका कार्यक्रमहरू लाई बढावा दिदै शून्य फोहोरको अवधारणा लाई अवलम्बन गरिने छ ।

निर्णय नं.

बातावरण तथा बिपद् ब्यवस्थाप अन्तरगत गाउँपालिका स्तरीय निम्न योजना तथा कार्यक्रमहरूको लागि निम्नानुसार बेजट बिनियोजन गर्न गा.पा. लाई सिफारिस गर्ने निर्णय गरियो ।

क.स	योजना तथा कार्यक्रमहरू	रकम	कैफियत
१.	हरियाली सौन्दर्य पोखरी निर्माण	रू.१०,०००००।-	
२.	विपद व्यवस्थापन कोष	रू.२५,०००००।-	
३.	मर्मत संभार कोष	रू. २५,०००००।-	
४.	गा.पा स्तरीय महिला आयआर्जन मूलक उद्योग स्थापना	रू.५०,०००००।-	
५.	सार्वजनिक जग्गा संरक्षण कार्यक्रम	रू.५०,०००००-	
जम्मा			

निर्णय नं.

यस गा.प क्षेत्रमा अत्याधिक आगलागि हुने भएकोले सो न्यूनिकरण गर्नको लागि गा.पा ले दातृ पक्षबाट वा आफै खरिद गरी बारूण यन्त्र व्यवस्थापन गर्नको लागि गा.पा लाई अनरोध गर्ने निर्णय गरियो ।

निर्णय नं.

सक्सेसन टयांक लगायतका सरसफाई यन्त्रको यथोचित प्रवन्ध गर्नका लागि गा.पा लाई अनुरोध गर्ने निर्णय गरियो ।

निर्णय नं.

विपद भित्र पहिरो र बाढीजन्य क्षति बाट तत्काल राहत दिन र सडक यातायात सूचारू गर्न १ थान Back ko loader खरिद तथा व्यवस्थापन गर्न गा.पा लाई सिफारिस गर्ने निर्णय गरियो ।

निर्णय नं.

विपद व्यवस्थापनको लागि गा.पा स्तरीय कार्यदल र वडा स्तरीय स्थानीय विपद व्यवस्थापन समिति गठन गर्न गा.पा लाई अनुरोध गर्ने निर्णय गरियो ।

आर्थिक विकासका नीति तथा कार्यक्रमहरू:

कृषि तथा पशुपालनः

- स्थानीय भू -उपयोग योजनाले पहिचान गरेको कृषि उत्पादन क्षेत्रमा विशेष कार्यक्रम संचालन गरि निर्वाहमुखि कृषि प्रणाली लाई विस्थापित गर्दै व्यवसायिक कृषि प्रणालि का माध्यम बाट कृषक लाई प्रोत्साहन गरिने छ ।
- यस गा.पा. लाई दुग्ध उत्पादनमा आत्मनिर्भर बनाउदै दुग्धजन्य उद्योग स्थापना, संचालन र व्यवस्थापनका माध्यम बाट स्थानीय रोजगारी श्रृजना र निर्यात वृद्धि नीतिको अवलम्वन गरिने छ ।
- शीत भण्डार को व्यवस्थापन गर्दै कृषि उपजको सुरक्षा उच्च मूल्य प्राप्ती को नीति अवलम्वन गरिने छ ।
- कृषि योग्य जमिन को अव्यवस्थित तथा गैर कानूनी खण्डीकरण लाई वन्देज गरिने छ ।
- कृषि योग्य जमीन लाई बाँझो राख्न नपाईने व्यवस्था गरिने छ ।
- कृषि तथा पशु विमा लाई प्रोत्साहिन गरिने छ ।
- कृषि मा सहकारिता लाई प्रोत्साहित गरिने छ ।
- अर्गानिक खेती लाई प्रोत्साहन गर्दै लगिने छ ।

थप भएका कर नीतिहरू :-